

Завдання I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії

08 листопада, 10 клас

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТУР (40 балів).

Тести (10 балів)

1. Назвіть найбільший центр металургії в Україні. (1 бал)
А) Кам'янське Б) Дніпро В) Запоріжжя Г) Нікополь
2. В якій країні найнижча частка вторинного сектора економіки? (1 бал)
А) ФРН Б) США В) Японія Г) Індія
3. Яка країна є світовим лідером з видобутку нафти і газу? (1 бал)
А) США Б) Росія В) Саудівська Аравія Г) Іран
4. В якому регіоні світу протікає одна з найдовших річок світу, на якій збудована найбільша гідроелектростанція? (1 бал)
А) Південна Америка Б) Східна Азія В) Північна Азія Г) Африка
5. Визначте номер годинного поясу, в якому проходить серединний меридіан 30° зх. д. (1 бал)
А) 2 Б) 8 В) 22 Г) 15
6. В якій країні Європи розташований найбільший морський порт? (1 бал)
А) ФРН Б) Велика Британія В) Франція Г) Нідерланди
7. Вкажіть відповідність між мовними групами і регіонами їх поширення. (2 бали)

Мовна група	Регіон
1. Германська	А. Північно-Східна Європа і Західний Сибір
2. Семітська	Б. Південна Азія
3. Фінно-угорська	В. Австралія
4. Дравідійська	Г. Північна Європа
	Д. Північна Африка

8. Встановіть відповідність між країнами і виробництвом чи видобутком таких видів продукції. (2 бали)

Види продукції	Країни
1. Залізні руди	А. Китай
2. Електроенергія	Б. Росія
3. Нафта	В. Австралія
4. Молоко	Г. США
	Д. Індія

Описові питання.

1. До якого регіону належить Україна за регіоналізацією ООН, яка використовується у шкільних програмах. Які зміни відбулися у цьому регіоні в останні десятиліття? Чи доцільно внести зміни у цю регіоналізацію? Запропонуйте свої варіанти. (10 балів).
2. Чому на більшості міжнародних форумів проблеми регіональних воєн розглядають після проблем змін клімату? Якими можуть бути наслідки глобального потепління для різних регіонів світу? (10 балів).

Дати визначення понять: депопуляція, імміграція, діджиталізація, сепаратизм, теократична монархія. (5 балів).

Вставте в текст пропущенні географічні об'єкти (5 балів)

Контейнеровоз вирушив з найбільшого порту Європи - ....., який розташований в гирлі річки .....і взяв курс на південний захід, пройшовши протоку ..... Потім він повернув на південь і проплив біля .....півострова і взяв курс на схід на протоку ..... Далі він зайшов в найбільший порт на півдні Франції .....і попрямував па південний схід .....моря де прочекав кілька діб у черзі до .....каналу. Після проходження каналу через .....і .....моря він зайшов на розвантаження в найбільший економічний центр і порт західної Індії – місто ..... (5 балів)

ПРАКТИЧНИЙ ТУР (40 балів).

ЗАДАЧА 1. Скільки соняшникової олії (у млн. т) може виробити країна, посівні площі соняшнику у якій складають 62 тис км² а його врожайність – 25 ц/га. Вихід олії з 1 центнера насіння соняшнику складає 40 кг.

Яка країна приблизно відповідає таким показникам? Що ви запропонуєте агробізнесу цієї країни для збільшення виробництва олії? (10 балів).

ЗАДАЧА 2. Визначте чисельність населення країн світу на 1.01.2025 р. на основі даних таблиці. До яких мегарегіонів світу можуть належати країни А, Б, В? (10 балів).

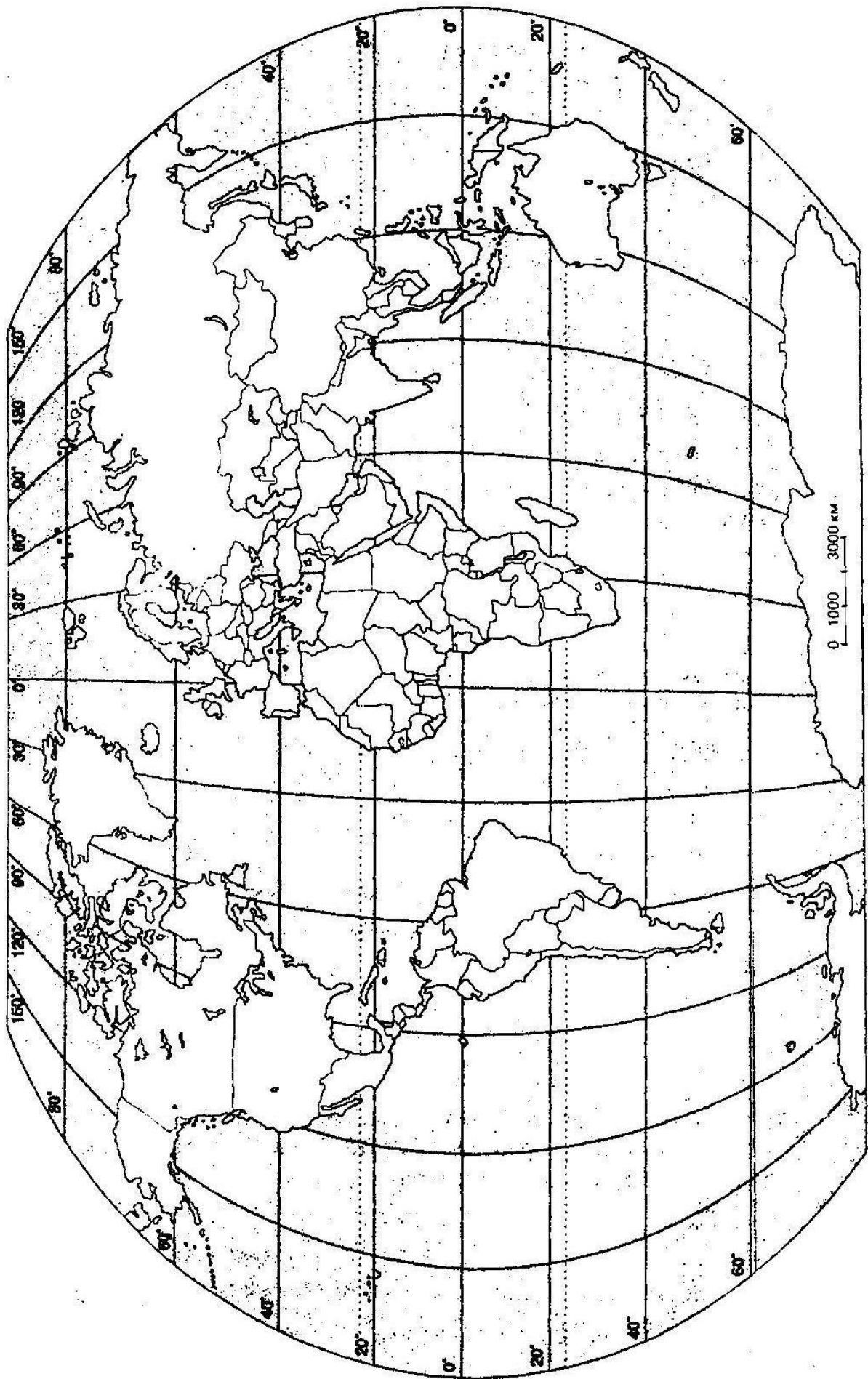
Країни	Населення на 1.01.2024 млн. осіб	Народжуваність, осіб/1000 осіб	Смертність, осіб/1000 осіб	Вибуло, тис. осіб	Прибуло, тис. осіб	Населення на 1.01.2024, тис. осіб.
А	100	24	12	400	100	
Б	40	11	9	200	400	
В	200	18	8	500	200	

Робота з контурною картою (5 балів)

Нанесіть на контурній карті світу основні природні регіони розвитку пляжного і гірськолижного туризму. Вкажіть основні природні та соціально-економічні чинники їх локалізації. (5 балів) (Карта в додатках)

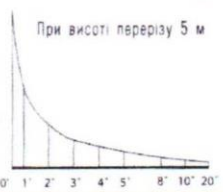
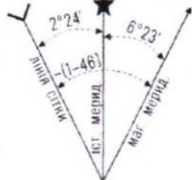
Завдання на топографічній карті (15 балів)

1. Визначте географічні координати точок А і Б (3 бали)
2. Нанесіть точки В і Г за вказаними прямокутними координатами: (3 бали)
 $X_B = 6066525$; $Y_B = 4312325$ $X_G = 6065850$; $Y_G = 4311780$
3. Визначте абсолютні висоти точок А, Б, В, Г і перевищення між точками Г і А. (2 бали)
4. Велосипедист рухається по дорозі з точки А в точку Б. Які географічні об'єкти він буде спостерігати дорогою зліва і справа на відстані 500 м? Врахуйте перешкоди, які обмежують видимість. (3 бали)
5. Охарактеризуйте транспортну мережу на сході фрагменту карти. Чим пояснюється розвиток залізничного транспорту в цьому районі? (4 бали)

Схилення на 2000 р. східне $6^{\circ}23'$ (1-06) Середнє зближення меридіанів західне $2^{\circ}24'$ (0-40). При прикладанні бусолі (компас) до вертикальних ліній координатної сітки середнє відхилення магнітної стрілки східне $8^{\circ}47'$ (1-46). Річна зміна схилення східна $0^{\circ}02'$ (0-01). Поправка в дирекційний кут при переході до магнітного азимуту мінус (1-46). Примітка. В дужках показані подільні кутамира (одна подільна кутамира = 3.6).

Зйомка 1990 р.
Виправлено за аерознімками та обстежено в 2001 р.

68
67
66
65
6065
54°
40'
18°07'30"

Завдання I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії

08 листопада 10 клас

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТУР (40 балів).

Тести (10 балів)

1. Назвіть найбільший центр металургії в Україні. (1 бал)
А) Кам'янське   Б) Дніпро   **В) Запоріжжя**   Г) Нікополь
2. В якій країні найнижча частка вторинного сектора економіки? (1 бал)
А) ФРН   **Б) США**   В) Японія   Г) Індія
3. Яка країна є світовим лідером з видобутку нафти і газу? (1 бал)
А) США   Б) Росія   В) Саудівська Аравія   Г) Іран
4. В якому регіоні світу протікає одна з найдовших річок світу на якій збудована найбільша гідроелектростанція? (1 бал)
А) Південна Америка   **Б) Східна Азія**   В) Північна Азія   Г) Африка
5. Визначте номер годинного поясу, в якому проходить серединний меридіан 30° зх. д. (1 бал)
А) 2   Б) 8   **В) 22**   Г) 15
6. В якій країні Європи розташований найбільший морський порт? (1 бал)
А) ФРН   Б) Велика Британія   В) Франція   **Г) Нідерланди**
7. Вкажіть відповідність між мовними групами і регіонами їх поширення. (2 бали)

Мовна група	Регіон
1. Германська	А. Північно-східна Європа і Західний Сибір
2. Семітська	Б. Південна Азія
3. Фінно-угорська	В. Австралія
4. Дравідійська	Г. Північна Європа
	Д. Північна Африка

1 – Г   2 – Д   3 – А   4 - Б

8. Встановіть відповідність між країнами і виробництвом чи видобутком таких видів продукції. (2 бали)

Види продукції	Країни
1. Залізні руди	А. Китай
2. Електроенергія	Б. Росія
3. Нафта	В. Австралія
4. Молоко	Г. США
	Д. Індія

1 – В   2 – А   3 – Г   4 - Д

Описові питання (20 балів).

1. До якого регіону належить Україна за регіоналізацією ООН, яка використовується у шкільних програмах. Які зміни відбулися у цьому регіоні в останні десятиліття? Чи доцільно внести зміни у цю регіоналізацію? Запропонуйте свої варіанти. (10 балів)

Регіон Східна Європа і Росія об'єднує велику кількість дуже різних країн, що колись були у зоні впливу СРСР. Він є певним рудиментом з минулого століття і показує вплив РФ в ООН. Останніми десятиліттями більшість країн здійснили успішні політичні та економічні реформи і стали членами ЄС і НАТО. Хоча окремі з них (Угорщина, Словаччина) частково орієнтуються на Росію. Білорусь, Україну і Молдову РФ хоче за всяку ціну зберегти у зоні свого впливу, що зумовлює постійні конфлікти. Цей регіон варто розділити ...думки учнів. Схожі приклади не зовсім доброї регіоналізації ООН – віднесення Великої Британії до Північної Європи, а Ірану – до Південної Азії.

2. Чому на більшості міжнародних форумів проблеми регіональних воєн розглядають після проблем змін клімату? Якими можуть бути наслідки глобального потепління для різних регіонів світу? (10 балів).

Військові конфлікти зосереджені переважно на значній відстані від найважливіших центрів економіки світу, від багатих країн з багатим населенням. США і Китай (>40% економіки світу) навіть російсько-українську війну розглядають як регіональну. Війни в Африці, чи в Азії є досить частими і мають незначний вплив на глобальну політику та економіку.

Глобальне потепління вже зараз зумовлює тривалі спеки і посухи, урагани і надмірні опади, що завдають мільярдних збитків. Особлива небезпека виникла для малих острівних держав коралового походження.

Подальше потепління може зумовити практично непридатні для життя людини в багатьох регіонах між тропіками, де зараз проживають мільярди населення. Це може спричинити таку хвилю міграції, воєн за ресурси, що повністю дестабілізують все людство.

Дати визначення понять: депопуляція, імміграція, діджиталізація, сепаратизм, теократична монархія. (5 балів).

Вставте в текст пропущені географічні об'єкти (5 балів)

Контейнеровоз вирушив з найбільшого порту Європи – **Роттердама**, який розташований в гирлі річки **Рейн** і взяв курс на південний захід, пройшовши протоку **Ла - Манш**. Потім він повернув на південь і проплив біля і **Піренейського** півострова і взяв курс на схід на протоку **Гібралтар**. Далі він зайшов в найбільший порт на півдні Франції - **Марсель** і попрямував па

південний схід **Середземного** моря де дочекав кілька діб у черзі до **Суецького** каналу. Після проходження каналу через **Червоне** і **Аравійське** моря він зайшов на розвантаження в найбільший економічний центр і порт західної Індії – місто **Мумбаї**. (5 балів за 10 - 11 вказаних правильно об'єктів)

ПРАКТИЧНИЙ ТУР (40 балів).

ЗАДАЧА 1. Скільки соняшникової олії (у млн. т) може виробити країна, посівні площі соняшнику в якій складають 62 тис км² а його врожайність – 25 ц/га. Вихід олії з 1 центнера соняшнику складає 40 кг.

Яка країна приблизно відповідає таким показникам? Що ви запропонуєте агробізнесу цієї країни для збільшення виробництва олії. (10 балів).

62 000 км² x 100 га/ км² x 2,5 т/га x 0,4 = 6,2 млн. т Але дії бажано, щоб були зроблені окремо. Країна – України. Для збільшення виробництва треба підвищити врожайність і можна збільшити олійність, але не посівну площу.

ЗАДАЧА 2. Визначте чисельність населення країн світу на 1.01.2025 р. на основі даних таблиці. До яких мегарегіонів світу можуть належати країни А, Б, В. (10 балів).

Країни	Населення на 1.01.2024 млн. осіб	Народжуваність, осіб/1000 осіб	Смертність осіб/1000 осіб	Вибуло тис. осіб	Прибуло тис. осіб	Населення на 1.01.2024 тис. осіб.
А	100	24	12	400	100	100 900
Б	40	11	9	200	400	40 280
В	200	18	8	500	200	201 700

Країна А – Африка, Б – Європа В - Азія

Робота з контурною картою (5 балів)

Нанесіть на контурній карті світу основні природні регіони розвитку пляжного і гірськолижного туризму. Вкажіть основні природні та соціально-економічні чинники їх локалізації. (5 балів)

Регіони пляжного туризму: Середземнор'я, Каліфорнія, Чорне море, Пд-Сх Азія, Червоне море, Перська затока, Флорида, Карибський басейн, Південно-Китайське море, острови Індійського океану – дуже тепло і бажано сухо, чисте море без високих припливів, наявність пляжів, відсутність тропічних хворіб і небезпечних комах і плазунів.

Регіони гірськолижного туризму: Альпи, Карпати, Скандинавські гори, Аппалачі, Скелясті гори, Кавказ– наявність снігу але відносно теплий клімат, сніг не має бути пухким, чому сприяють відлиги.

Соціально-економічні чинники – транспортна доступність, достатній рівень інфраструктури, поєднання відпочинку із пізнавальними екскурсіями.

Завдання на топографічній карті (15 балів)

1. Визначте географічні координати точок А і Б $\varphi_A = 54^{\circ}40'56''$; $\lambda_A = 18^{\circ}06'55''$
 $\varphi_B = 54^{\circ}41'37''$; $\lambda_B = 18^{\circ}05'45''$ Відповіді можуть відрізнятись на 2-3 секунди. (3 бали)
2. Нанесіть точки В і Г за вказаними прямокутними координатами: (3 бали)
 $X_B = 6066525$; $Y_B = 4312325$
 $X_G = 6065850$; $Y_G = 4311780$
3. Визначте абсолютні висоти точок А, Б, В, Г і перевищення між точками В і А. (2 бали)
4. Велосипедист рухається по дорозі з точки А в точку Б. Які географічні об'єкти він буде спостерігати дорогою зліва і справа на відстані 500 м. Врахуйте перешкоди, які обмежують видимість. (3 бали)
5. Охарактеризуйте транспортну мережу на сході фрагменту карти. Чим пояснюється розвиток залізничного транспорту в цьому районі? (4 бали)
Залізниці, зокрема і вузькоколіїні ведуть до вугільних шахт та кар'єрів будівельних матеріалів.

